

3. Strategi for fremtidens kommunale sygepleje (2010-20765)

Den kommunale sygeplejes opgavesæt er under stadig udvikling. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har derfor udarbejdet en strategi for fremtidens kommunale sygepleje.

INDSTILLING OG Beslutning

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen indstiller,

1. at Sundheds- og Omsorgsudvalget godkender ”Strategi for fremtidens kommunale sygepleje 2010 – 2013”. (bilag 1 og 2).

Problemstilling

Den kommunale sygepleje spiller en central rolle i løsning af de kommunale sundhedsopgaver.

Med kommunalreformen fik kommunerne et øget ansvar for forebyggelse af sygdom. Sygeplejens opgave er derfor i stigende grad rettet mod forebyggelse af sygdomsudvikling og fald i funktionsevne. Endvidere skal sygeplejen i øget omfang medvirke til at styrke egenomsorgen hos borgere, der har udviklet kroniske sygdomme, og dermed begrænse eller udskyde eventuelle komplikationer og øge livskvaliteten for de berørte borgere.

Samtidig er der kommet et øget nationalt fokus på kommunernes ansvar i relation til forebyggelse af indlæggelser og genindlæggelser. Også her spiller sygeplejen en central rolle, da sygeplejen har løbende kontakt med mange ældre borgere og dermed mulighed for at bidrage til en tidlig og systematisk opsporing af ændringer i deres sundhedstilstand.

Udviklingen på hospitalerne går mod kortere og stadig mere specialiserede og effektive forløb. Den tidligere hjemsendelse af borgerne betyder, at sygeplejen skal løse flere og mere specialiserede sygeplejeopgaver, som tidligere blev løst på hospitalerne.

Den primære målgruppe for sygeplejen er ældre borgere med komplekse sundhedsproblemer, hvilket viser sig ved, at de har flere samtidige sygdomme og nedsat funktionsevne og derfor behov for hjælp i hjemmet. Ældre borgere med komplekse sundhedsproblemer har typisk et større forbrug af sundhedsydelse end andre borgere både i kommunen, på hospitaler og hos praktiserende læger. Fremtidens sygepleje skal medvirke til at styrke samarbejde og sammenhæng mellem tilbud inden for kommunen, samt koordination med praktiserende læger og hospitalerne herunder opfølgning efter indlæggelse.

For plejehjemmene udgør udviklingen af sygeplejens opgavesæt et særligt problem, idet den sygeplejefaglige dækning på mange plejehjem er forholdsvis begrænset. Det vil derfor blive stadig vanskeligere for plejehjemmene at yde kvalificeret sygepleje alene ved eget personale.

Løsning

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har udarbejdet en strategi for fremtidens kommunale sygepleje. Strategien skaber grundlag for en sammenhængende udvikling af sygeplejen. Ca. 200 sygeplejefaglige medarbejdere har været inddraget i udviklingen af ”Strategi for fremtidens kommunale sygepleje” via workshops, arbejdsgrupper mv. Strategien beskriver tre overordnede indsatsområder: 1) Organisering, 2) kvalitet og styring og 3)kompetenceudvikling.

Organiseringen af sygeplejen

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen yder primært sygepleje til borgere i egen bolig, til borgere på plejehjem samt specialiseret sygepleje til borgere, der opholder sig på midlertidige pladser. Den nuværende organisering skaber ikke de fornødne rammer for en effektiv og hensigtsmæssig anvendelse af Sundheds- og Omsorgsforvaltningens samlede sygeplejefaglige ressourcer og kompetencer.

Sygepleje til borgere i egen bolig er i dag organiseret som en del af hjemmeplejen. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen yder sygepleje til ca. 5.500 borgere i eget hjem. Ca. 10 % af sygeplejemodtagerne er under 65 år, 30 % ligger i aldersgruppen 65 – 79 år, mens 60 % er over 80 år.

Der er ansat ca. 250 sygeplejersker i hjemmeplejen. Det dækker primært basissygeplejersker, samt et mindre antal hjemmeplejeledere og gruppeledere. Desuden er der ansat ca. 130 social- og sundhedsassistenter, hvoraf hovedparten er tilknyttet sygeplejen, mens andre fungerer som gruppeledere for hjemmeplejen – dvs. de grupper der yder personlig og praktisk hjælp.

Strategi for fremtidens sygepleje danner grundlag for etablering af én selvstændig sygeplejeenhed i hvert lokalområde. Dette skal medvirke til at styrke kvaliteten i sygeplejen og optimere ressourceanvendelsen. Lokalområdernes sygeplejeenheder skal yde sygepleje til borgere, der bor i egen bolig (se dagsordenspunkt 4). Endvidere skal den kommunale sygepleje supplere den sygeplejefaglige indsats på plejehjemmene.

Plejehjemmene yder sygepleje til ca. 3.400 borgere med eget personale. Der er ansat ca. 155 sygeplejersker på plejehjem herunder ca. 45 plejehjemsforstandere.

Der er stor variation i sygeplejebemandingen på plejehjem, men generelt er den lavere end for borgere i egen bolig (der er i forbindelse med Kickstart København bevilget 15. mio. kr. årligt til sygepleje på plejehjem (se dagsordenspunkt 5). Strategi for fremtidens sygepleje danner grundlag for udvikling af modeller, hvor den sygeplejefaglige dækning og kvalitet på plejehjemmene yderligere kan styrkes bl.a. ved samarbejdsaftaler mellem plejehjemmene og de lokale sygeplejeenheder.

For at sikre den rette faglighed har Sundheds- og Omsorgsforvaltningen etableret en række specialiserede enheder og funktioner, herunder akutpladser, rehabiliteringspladser og sundhedscentre. De er kendetegnet ved at yde specialiseret sygepleje. Strategi for fremtidens sygepleje danner grundlag for etablering af et struktureret samarbejde mellem de lokale sygeplejeenheder, plejehjem og de specialiserede enheder. Samarbejdet skal understøtte sammenhængende borgerforløb og gensidig videndeling således, at specialiserede sygeplejefaglige kompetencer kommer alle borgere til gavn uanset opholdssted.

Kvalitets- og styringsmodel

Kvalitets- og styringsmodel for sygeplejen følger i dag samme model, som der anvendes for ydelser under Serviceloven herunder personlig og praktisk hjælp. Modellen understøtter ikke i fornødent

omfang sygeplejens særlige opgavesæt, herunder det forhold at sygepleje både ydes efter henvisning fra praktiserende læge, hospital og efter tildeling fra kommunen. Strategi for fremtidens sygepleje danner grundlag for udvikling af en sammenhængende kvalitets- og styringsmodel for sygeplejen.

Som udgangspunkt skal sygeplejens fremtidige opgavesæt beskrives således, at det bliver tydeligt hvilke sygeplejefaglige opgaver Sundheds- og Omsorgsforvaltningen kan og skal varetage, og hvilke faglige krav der stilles til opgaveløsningen. I relation til de enkelte opgaver udarbejdes faglige standarder, så der sikres et ensartet og højt kvalitetsniveau i opgaveløsningen, som er på højde med nyeste viden inden for området. Dette skal desuden støtte nyuddannede medarbejdere i deres arbejde.

Sygeplejen har via hyppige besøg hos borgerne et godt og opdateret kendskab til borgernes sundhedstilstand. Denne viden skal systematisk anvendes og bidrage til, at borgerne ”får tildelt den rette ydelse på det rette tidspunkt” og samtidig forenkle administrationen. Visitation af sygepleje skal derfor i videst muligt omfang forankres hos sygeplejen, særligt i tilfælde hvor der kun er tale om visitation til sygepleje og ikke samtidig personlig og/eller praktisk hjælp. Sygepleje visiteres i dag i form af enkelt ydelse. Strategien danner grundlag for, at borgerne fremover kan tildeles samlede ydelsesforløb. Dette skal give de sygeplejefaglige medarbejdere øget mulighed for at tilpasse den sygeplejefaglige indsats fleksibelt og under hensyn til den enkelte borgers behov.

Kompetencer

Strategi for fremtidens sygepleje danner grundlag for en beskrivelse af, hvilke faglige opgaver der skal varetages, og hvilke faglige krav der stilles til opgaveløsningen. Hermed sikres rammerne for udviklingen af en samlet og strategisk kompetenceudviklingsplan for både SOSU-assistenten og sygeplejersker.

Som udgangspunkt skal alle sygeplejefaglige medarbejdere have et højt kompetenceniveau for at varetage sygeplejefaglige opgaver for ældre borgere med komplekse sundhedsproblemer. Desuden skal der være videnspersoner med særlige kompetencer inden for udvalgte områder, som bl.a. demens, palliation, akut sygepleje og sårbehandling.

De københavnske Ældreråds bemærkninger

Strategi for fremtidens sygepleje har været i høring hos ældrerådene. Ældrerådene er i deres høringssvar (bilag 3) overordnet positive overfor Strategi for fremtidens kommunale sygepleje.

Økonomi

Sygeplejen får stadig flere opgaver som følge af en ændret opgavedeling mellem kommune og hospital og udvikling i sygdomsmønstre. Udviklingen af sygeplejen følges tæt i regi af sundhedsaftalerne mellem region og kommune.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har fået tilført 15 mio. kr. fra 2010 og frem til forbedring af sygeplejen på somatiske plejehjem (Se dagsordenspunkt 5). Midlerne vil sikre en samlet opnormering med ca. 35 sygeplejersker. Samtidig vil implementering af Strategi for fremtidens sygepleje bidrage til mere hensigtsmæssig ressourceanvendelse og dermed øget effektivitet og produktivitet i sygeplejen.

Videre proces

Efter udarbejdelse af konkrete modeller for organisering af sygeplejen, kvalitets- og styrings- og visitationsmodeller vil disse blive forelagt Sundheds- og Omsorgsudvalget.

Anne Mette Fugleholm

/ Birgitte Bo Christensen

bilag

[1. Strategi for fremtidens sygepleje](#)

[2. Strategi - pixiudgave](#)

[3. Høringsvar fra De Københavnske Ældreråd](#)

